

Terepszemlén Svédországban Hogyan motiválhatók a 21. századi gyerekek?

WWW.RAKOCZIF.HU

INTÉZMÉNY:

Budapesti Gazdasági
Szakképzési Centrum II. Rákóczi
Ferenc Közgazdasági
Szakközépiskolája

PROJEKT CÍME:

Skandináv iskolapélda,
avagy motiváció
és projekt módszer
a 21. századi iskolában

KOORDINÁTOR:

Horváth János
és Horváth Dóra

A skandináv oktatási módszerekről, a svéd vagy a finn iskolamodellről rengeteg tanulmány érhető el már magyar nyelven is, egy gyakorló pedagógus számára azonban a legérdekesebb, ha „terepmunkát” is tud végezni. Vagyis saját szemmel megnézheti és meg tapasztalhatja, milyen módszereket alkalmaznak a saját szakterületén mások. Erre nyílt lehetősége a II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskola angolnyelv-tanárának, aki két hónapon át követte figyelemmel, hogyan dolgoznak svéd kollégái. Milyen szakmai fejlődéssel, tapasztalatokkal jár, ha egy pedagógus hosszabb időszakot külföldön tölt, mit jelent a gyakorlatban a *job shadowing* – ezek voltak a főbb témáink Horváth Jánossal, az Erasmus+ mobilitási projekt résztvevőjével.

Miért épp Svédországra esett a választásuk?

A projektünk egyik fő kérdése az volt, hogy mivel tudjuk a 21. században a gyerekeket motiválni. A mi iskolánk évek óta befogadó és integráló jellegű iskola, ezért a kéthónapos kinttartózkodás során nemcsak azt néztem meg, hogyan tudok én magam a nyelvtanítás területén, annak módszertanában fejlődni, hanem azt is, hogyan épül fel az iskolaszervezet, hogyan segítenek a hátrányos

helyzetű vagy a tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak a pedagógusok. A skandinávoknál az integráció működőképes dolog, a svéd iskolák – ahogy a svéd társadalom is – nagyon nyitottak és demokratikusak. A *job shadowing* tevékenység a hosszabb távú mobilitás keretében lehetőséget adott arra, hogy mélyebben belelássak az iskola életébe és működésébe.

Milyen mindennapi tevékenységekkel járt együtt a *job shadowing*?

A helyi nyelvi munkaközösség vezetője – aki a fő kapcsolattartóm és az ottani koordinátor volt – összeállított számomra egy órarendet. Ez alapján segítőként voltam beosztva az angoltanárokhoz, de pár hét után már nemcsak hospitáltam, hanem önállóan is tartottam órákat. Például helyettesítenem kellett, de olyan helyzet is előfordult, hogy másik helyettesítő tanárral közösen tartottuk az órát. Svédországban nem számít ritkaságnak, ha egy tanórán több tanár is bent tartózkodik. Ez elsősorban az integráció miatt van, például a hátrányos helyzetű vagy tanulási gondokkal küszködő tanulók miatt a tanórákon az adott tantárgyat tanító tanár mellett részt vesz egy gyógypedagógus vagy más mentálhigiénés dolgozó is.

Milyen alapvető különbségeket látott abban, ahogyan az órai munka zajlik a két országban?

A fogadó intézményem egy általános iskola volt, ahol 7., 8. és 9. osztályos tanulók tanulnak, ez náluk egy külön iskolatípusnak felel meg, mivel a középiskola csak 10. osztályban kezdődik. Meglepő volt számomra, hogy nagyon gyakori náluk a csoportmunka, a svéd gyerekek sokkal többet dolgoznak önállóan a tanórán a magyarokhoz képest, ebből következően hamarabb hozzászoknak az önálló munkához. A tanár egy „segítő” az órán, aki odamegy a tanulóhoz, ha valami kérdése van, vagy segít a 3-4 fős csoportoknak, akik közösen dolgoznak egy-egy feladaton. Ez egy nagy különbség a magyar és a svéd iskolamodell között. Egyébként az egész oktatási rendszerüket a gyakorlatiasság jellemzi, a diákok motiválására pedig rendkívül modern eszközöket alkalmaznak, gondolok itt akár az egyéni fejlesztésre, akár a projekt módszerre.

Milyen jó gyakorlatokat tudott a projekt során megfigyelni és elsajátítani?

A svédek sokat dolgoznak laptopokkal, tablettel, rendszeresen használják az órákon ezeket az eszközöket. Nagyon más az iskolák anyagi helyzete, ezért nem is lehet összehasonlítani az iskolák felszereltségét. Több olyan applikációt is alkalmaznak, ami a táblát és a hagyományos módszereket helyettesíti. Van olyan rendszer, amelybe komplett tanórát lehet felvinni – word dokumentumokkal, prezentációkkal, feladatokkal –, ugyanúgy össze lehet állítani, akár egy könyvet. A diákok letöltik az applikációt és már kezdődhet is az óra. A mai diákok szívesebben nyúl-

nak az okostelefonjukhoz, laptopjukhoz, mint egy könyvhöz, ez az elmélet áll mögötte. A kinttartózkodásom alatt rengeteg angol nyelvtanítást segítő szoftverrel ismerkedtem meg, de volt olyan alkalmazás is (Quizlet), amit én mutattam meg a svéd kollégáknak.

Az infrastruktúrán, eszközállományon túl milyen más eltéréseket tapasztalt?

A svéd iskolákban a kollégák nem leckékben, hanem projektekben gondolkodnak. Előre, közösen tervezik meg, hogy egy adott tantárgyból mi lesz a következő hónap témája egy adott évfolyamon. Mindenki bedobja a saját ötletét, majd utána közösen megterveznek minden egyes órát és azt is, hogy mi fog ott történni. Mindenki egységesen ugyanazt, ugyanúgy tanítja, így nincsenek nagy eltérések a tananyagban, mindenki együtt tud haladni. Persze egyéni különbségek vannak, de a lényeg, hogy azonos kifutása legyen a projektnek – angolnyelv-tanítás esetén például mind a négy alapkészséget fejlessze.

Milyen módszereket ismert meg, amelyeket a magyar pedagógusok is bátran használhatnak a hétköznapi életben?

A projekt módszer rendkívül aktuális a mai magyar közoktatásban, egyre elterjedtebb itthon, hogy az iskolákban projektheteket tartanak. Fontos, mert ezen keresztül célokat tudunk megvalósítani: nemcsak átadjuk a tananyagot, hanem az ismereteik alapján a diákok kutatást végeznek, rájönnek valamire, létrehozhatnak valamit. A projekt módszer gondolkodtatásra készítet. A mi iskolánkban korábban már zajlottak projekthetek, ezért is szerettem volna megnézni, hogyan tudjuk mindezt még jobban megtölteni tartalommal.

Hogyan lehet a két hónap során megszerzett tudást és tapasztalatot átadni a magyar kollégáknak és átültetni a saját intézményükbe?

A hazatérésem után egy átfogó beszámolót tartottam, amin a teljes tantestület részt vett, a nyelvtanároknak pedig külön módszertani foglalkozást szerveztem, ahol bemutattam az általam látott módszereket, alkalmazásokat, amiket aztán ki is tudunk próbálni. Az iskola 2015-ös projektnapjai alatt például használtuk a korábban már említett interaktív alkalmazást, illetve a mindennapok során igyekeztem minél több új módszert bevinni a saját óráimra.

A PROJEKT ÉRTÉKEI

A projekt megvalósításához olyan partnert találtak, aki profilját, gyakorlatát és szakmai tapasztalatait tekintve jelentős mértékben tudott hozzájárulni a részt vevő kolléga szakmai kompetenciáinak bővítéséhez. A pályázó intézmény céljai teljesen összhangban voltak az Erasmus+ program általános céljaival. A projekt keretében a partnerintézményben töltött idő jól szervezett volt, hatékonyan segítette a projekt megvalósítását.